İLK MÜSLÜMANLAR

Hz. Hatice:

- Aldığı vahyin etkisinde kalan Hz. Peygamber korkuya kapılarak hızla mağarayı terk etti ve evine gitti. Yatağına girdi ve eşi Hatice'ye *"Beni örtün, beni örtün"* dedi. Derin bir uykuya daldı. Sakinleştikten sonra başından geçenleri eşi Hz. Hatice'ye anlattı. Ne olduğu hakkında herhangi bir fikri yoktu. Hz. Hatice onu şöyle teselli etti:
- أَبْشِرْ فَوَاللَّهِ لَا يُخْزِيكَ اللَّهُ أَبَدًا إِنَّكَ لَتَصِلُ الرَّحِمَ وَتَصْدُقُ الْحَدِيثَ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ وَتَقْرِي الضَّيْفَ وَتُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ

- “Korkma, Allah’a yemin ederim ki, o hiç bir zaman seni utandırmaz. Çünkü sen akraba hakkına riayet edersin, doğru konuşursun; âciz olanların işini yüklenirsin. Fakiri doyurur, misafiri ağırlar, halka yardım edersin.”
- Hz. Hatice daha sonra Hz. Peygamberi Varaka bin Nevfel’e götürdü. Bu kişi Hz. Hatice’nin amcasının oğlu idi. Yahudilik ve Hristiyanlık hakkında bilgisi olan, Tevrat ve İncil’i okuyan, putperestliği reddeden bilgili bir kimseydi. Hz. Peygamber’i dinledikten sonra onun peygamberlikle görevlendirildiğini anladı ve şöyle dedi:
- **هَذَا النَّامُوسُ الَّذِي أُنْزِلَ عَلَى مُوسَى يَا لَيْتَنِي فِيهَا جَذَعًا أَكُونُ حَيًّا حِينَ يُخْرِجُكَ قَوْمُكَ**

- “Bu gördüğün, Allah’ın Mûsâ’ya indirdiği Cebrâîl’dir. Keşke davet günlerinde genç olsaydım! Keşke kabilenin seni yurdundan çıkaracağı günler hayatta bulunsaydım.”
- Varaka’nın bu sözlerini işiten Hz. Muhammed (**أَوَ مُخْرِجِيَّ هُمْ؟**) *“Onlar beni buradan çıkaracaklar mı?”* diye sordu. O da
- **نَعَمْ لَمْ يَأْتِ أَحَدٌ قَطُّ بِمِثْلِ مَا جِئْتَ بِهِ إِلَّا عُودِيَ وَأُوذِيَ وَإِنْ يُدْرِكْنِي يَوْمُكَ أَنْصُرْكَ نَصْرًا مُؤَزَّرًا**
- “Evet, çünkü senin getirdiğin şeyi getiren herkes, bu düşmanlığa uğramıştır. Eğer o günlere yetişirsem sana mutlaka yardım ederim” şeklinde cevap verdi.
- Hz. Hatice'nin Rasûlullah Efendimizin yanında yüksek bir mevkisi

vardı.

- Hz. Ali'den, Rasûlullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
- خَيْرُ نِسَائِهَا مَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَخَيْرُ نِسَائِهَا خَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ
- *Zamanındaki dünya kadınlarının en hayırlısı, İmrân'ın kızı Meryem'dir. Bu ümmetin kadınlarının, kendi zamanındakilerinin en hayırlısı da Hüveylid'in kızı Hatice'dir.*[1]
- Hz. Âişe'nin şöyle dediği rivayet edilir: «Rasûlullah bir koyun kestiği zaman: *«Bunun etinden Hatice'nin sadık dostlarına gönderiniz!»* demek alışkanlığında idi. Bir gün Peygamber'e öfkelendim de: «Hatice'de ne var ki» deyiverdim. Bunun üzerine Rasûlullah: *«Hiç şübhe yok ki, ben onun sevgisi ile rızıklandırılmışımdır»* buyurdu.

[1] Buhari, Müslim.

- Başka bir rivayet ise şöyledir: Rasûlullah, Hatice'yi anmadan ve ona güzel övgüler sunmadan nerdeyse evden dışarı çıkmazdı. Yine günlerden bir gün onu andı. Bunun üzerine beni ağlamak tuttu. Ben Rasûlullah'a: «O ancak yaşlı bir kadındır. Allah sana ondan daha hayırlısını vermiştir» dedim. Bunun üzerine Rasûlullah kızdı, sonra:
- **وَاللهِ مَا أَبْدَلَنِي اللهُ خَيْرًا مِنْهَا ; آمَنَتْ بِي حِينَ كَذّبَنِي النّاسُ وَوَاسَتْنِي بِمَالِهَا حِينَ حَرَمَنِي النّاسُ وَرُزِقْت الْوَلَدَ مِنْهَا**
- *«Hayır, vallahi Allah bana ondan daha hayırlısını vermedi. Çünkü halk bana inanmazken o inandı. İnsanlar beni yalanlarken, o beni tasdik etti. Halk bana her şeyi yasakladığı vakit, o beni malıyla destekledi. Diğer hanımlarımdan çocuğum olmadığı halde, Allah ondan bana çocuk ihsan etti»* buyurdu.

Hz. Ali’nin Müslüman Oluşu:

- Hz. Ali, bir gün, Peygamber Efendimizi, Hz. Hatice'yle namaz kılarken gördü. Namaz bitince, "Nedir bu?.." diye sordu. Peygamberimiz; *"Ey Ali!.. Bu, Allah'ın seçtiği, beğendiği dindir. Ben, seni, bir olan Allah'a îman etmeye davet eder, insana ne faydası ne de zararı dokunmayan Lat ve Uzza'ya tapmaktan sakındırırım."* dedi.
- Hz. Ali, bu teklif karşısında bir an durakladı. Sonra, "Benim, şimdiye kadar görmediğim, işitmediğim bir şey bu!.. Babam Ebû Tâlib'e danışmadan bir şey diyemem." diye konuştu.
- Fakat Peygamber Efendimiz, henüz dâvasını açıkça ilân etmek emrini almış değildi. Bu sebeple Hz. Ali'yi şöyle uyardı: *"Ey Ali! Eğer söylediklerimi yaparsan yap; yok, eğer yapmayacak olursan, gördüğünü ve işittiğini gizli tut, kimseye bir şey söyleme!"*

- Hz. Ali, bu ikaz üzerine, sırrını muhafaza edeceğine söz verdi. O geceyi düşünerek geçirdi. Şafak aydınlığıyla birlikte Rasûlullah'ın huzuruna vararak, "Allah beni yaratırken Ebû Tâlib'e sormadı ki ben de Ona ibâdet etmek için gidip kendisine danışayım!" dedi ve Müslüman oldu. "İlk Müslüman çocuk" şerefini kazanan Hz. Ali, o sırada 10 yaşında bulunuyordu.

Hz. Ebu Bekir’in Müslüman Oluşu:

- Hz. Ebû Bekir, eskiden beri Peygamber Efendimizin en yakın dostlarından biri idi. Onun en önemli özelliklerinden birisi Câhilliyye devrinin çirkin âdetleri, kötü ahlâk ve yaşayışları ile fıtratını bozmamış olmasıdır.
- Ebu Bekir Mekke’de tanınmış bir tüccardı. Kavminin ileri gelenleri her zaman fikrinden istifade ederlerdi.
- Hz. Ebû Bekir, Yemen tarafına yaptığı bir seyahatten henüz dönmüştü. Başta Ebû Cehil, Ukbe b. Ebî Muayt ve bazı Kureyş ileri gelenleri, kendisine "hoş geldin" demek için evine vardılar. Hz. Ebû Bekir, "Ben Mekke'de yokken neler olup bitti? Önemli bir şey var mı?" diye sordu.
- Onlar, "Ey Ebû Bekir!.. Büyük bir iş var! Ebû Tâlib'in yetimi Muhammed, peygamberlik iddiasına kalkıştı! Biz de senin Yemen'den

dönüşüne kadar beklemeyi uygun bulduk. Artık, sen o dostuna git, ne edeceksen et!" dediler.

- Hz. Ebû Bekir, derhâl Peygamber Efendimizin evine vardı; "Yâ Ebe'l-Kasım!.. Peygamberlik iddiasında bulunduğun, kavminden ayrıldığın ve atalarının dinini kötüleyip inkâr ettiğin doğru mu?" diye sordu.
- Peygamber Efendimiz, Hz. Ebû Bekir'in bu sözlerine önce tebessüm buyurdu, sonra da, *"Yâ Eba Bekir!.. Ben sana ve bütün insanlara gönderilmiş Allah Resulüyüm! İnsanları tek bir olan Allah'a davet ediyorum! Sen de şehâdet getir!"* dedi.
- Hz. Ebû Bekir bu davet karşısında hiçbir tereddüt emaresi göstermeden Müslüman oldu.
- İslâm'a davet karşısında en ufak bir tereddüt göstermeyişini, Rasûlullah Efendimiz, onun için bir fazilet sayarak şöyle buyurmuştur:

- مَا دَعَوْتُ أَحَدًا إِلَى الْإِسْلَامِ إِلَّا كَانَتْ فِيهِ عِنْدَهُ كَبْوَةٌ، وَنَظَرٌ وَتَرَدُّدٌ، إِلَّا مَا كَانَ مِنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ أَبِي قُحَافَةَ، مَا عَكَمَ عَنْهُ حِينَ ذَكَرْتُهُ لَهُ، وَمَا تَرَدَّدَ فِيهِ.
- *"Ebû Bekir'den başka, imana davet ettiğim herkes bir duraklama, bir tereddüt, bir şaşkınlık geçirdi. Fakat o, kendisine İslâm'ı anlattığım zaman ne durakladı ve ne de tereddüt etti!"*[2]
- Hz. Ebû Bekir, Müslümanlığını izhar etmekten de çekinmedi.
- Müslüman olması, Kureyş arasında büyük bir yankı uyandırdı. Çünkü o, Kureyş içinde itibarlı, sağlam, güvenilir, sözünde sâdık biri idi. Sevimliliği ve yumuşak huyluluğu da onu kavmine sevdirmişti.

---

[2] İbn Hişam, I, 252.

- Daha sonra onun aracılığı ile Hz. Osman, Zübeyr bin Avvam, Sa’d bin Ebi vakkas, Abdurrahman bin Avf ve Talha bin Ubeydullah Hz. Peygamber’in huzuruna gelerek İslam’ı kabul etmişlerdir. Bu beş sahabî de, sonraları Cennet'le müjdelenen 10 sahabî arasında yer alacaklardır.

İlk Dönemde Davetin Gizli Yapılmasındaki İbretler Ve Öğütler

- **1-** Şüphesiz ki, Rasûlullah'ın bu ilk yıllarda İslâm'a da'veti gizli tutması, kendi canından korkusu sebebiyle değildir. O, kendisini bu davetle görevlendiren ve peygamber olarak seçen Allah'ın onu insanlardan korumaya ve himaye etmeye kadir olduğunu kesinlikle biliyordu.
- **يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ [الْمَائِدَةِ : 67/5]**
- Fakat Allah ilk devrede O'na daveti gizli olarak sürdürmesini, ilham etmişti. Bu da, daha sonraki, İslam davetçilere, zahirî sebep ve

tedbirlere başvurmanın gerekliliğini gösterme amaçlıydı.

- İslam hukukunda savaş veya açıktan davet, bizzat davetin kendisine zarar verecek nitelikte olursa; daveti gizlemek veya sulh yapmak vâcib olur. Daveti açıktan yapma imkânı varsa ve bu da faydalı ise; daveti gizlemek câiz olmaz. Savunma ve savaş gücü yeterli olduğu zaman zalimlerle ve fırsatçılarla anlaşma yapmak caiz değildir.
- **2-** Siyer kitapları, ilk dönemde İslâm'a giren insanların büyük çoğunluğunun kölelerden, düşkünlerden ve yoksullardan meydana gelmiş karışık bir topluluk olduğunu bize naklediyorlar. Bundaki hikmet nedir?
- Bunun cevabı şudur: Bu durum, Peygamberlerin davetinin ilk dönemdeki doğal sonucudur. Nuh'un kavmi ve İsrailoğullarının durumu buna örnektir.
- Gerçekten Allah'ın bütün peygamberlerle gönderdiği bu dinin hakikati, insanları diğer zalim insanların sultasından kurtarıp, Allah'ın hâkimiyet

ve saltanatına sokmaktan ibarettir. Allah için yapılan İslami davetin karşısına dikilme, bu tanrılık iddiasında bulunanlardan ve despotlardan gelmektedir. Allah'ın emirlerine boyun eğme ve o emirleri yerine getirme ise, bu ezilmiş insanların yapacağı işlerdir.

- Herkesten önce İslâm'a koşan ezilmiş kişiler, İslâm'a, sadece imandan ötürü girmediler. Aksine onlar ezenlerin ve ululuk taslayanların işkencelerinden kurtulmak için de girdiler.
- Şöyle ki, tek olan Allah'a inanmak ve Hz. Muhammed'in getirdiklerini tasdik etmek, Kureyş'in ileri gelenleriyle, ezilmişler arasında müşterek bir ölçü olmuştu. Onlardan Hz. Muhammed'in Rabbinden getirdiği haberlerin doğruluğunu bilmeyen hiçbir kimse yoktu. Ancak Kureyş'in içindeki liderleri ve kendilerini büyük görenlerin liderlikleri, onları Rasûlullah'a uymaktan ve ona boyun eğmekten alıkoymuştu.
- Bunun en tipik örneği; Rasûlullah'ın amcası Ebû Talibdir.

Çağrının Yaygınlaştırılması Ve Sonuçları

- Üç yıl süren gizli davet dönemi Hicr suresinin 94. ayetinin nazil olması ile sona ermiş ve açıktan davet dönemi başlamıştır. Buna göre Hz. Peygamber
- فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ
- **“Sana emrolunanı açıkça söyle ve müşriklere aldırma”**[3]
- ayeti ile birlikte insanları İslam’a açıktan davet etmeye başlamıştır.
- Açıktan davet dönemi ise
- وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ
- **“(Önce) En yakın akrabanı uyar”**[4]

---

[3] Hicr, 94.

- ayetinin işaret ettiği üzere yakın akrabaların davet edilmesi ile başlamıştır. Bu amaçla Hz. Peygamber amcaları, halaları ve diğer akrabalarının katıldığı iki büyük yemek daveti vermiş, her ikisinde de amcası Ebu Leheb'in engellemeleri ve olumsuz sözleri nedeni ile başarısız olmuştur.
- İlk davetinde Hz. Peygamber daha konuşmaya başlamadan önce durumdan haberdar olan Ebu Leheb söz almış ve "Ben kendi akrabalarına senin getirdiğin gibi kötü bir şey getiren birini görmedim" diyerek davetten ayrılmış ve diğerlerinin de dağılmasına neden olmuştur.
- İkinci davette ise Hz. Peygamber akrabalarına bir konuşma yaparak kendisinin peygamber olduğunu, Allah'tan başka ilaha tapılmaması

---

[4] Şuara, 214.

gerektiğini ve kendisine peygamberlik görevinde yardımcı olmaları gerektiğini söylemişti. Fakat Ebu Leheb yine karşı çıkmış ve Hz. Peygamber'e uymaları halinde Kureyşlilerin onları sağ bırakmayacağını söyleyerek toplantının dağılmasına neden olmuştur. Ebu Leheb'in bu muhalefetine rağmen başta Ebu Talip olmak üzere Haşimoğulları İslam'ı kabul etmeyeceklerini ancak Hz. Peygamberi destekleyeceklerini söylemişlerdir.

- Yakın akrabalarından beklediği ilgiyi göremeyen Hz. Peygamber, Mekkelileri topluca İslam'a davet etmek maksadı ile Safa Tepesi'ne çıkarak onlara şöyle seslendi:
- «أَرَأَيْتُكُمْ لَوْ أَخْبَرْتُكُمْ أَنَّ خَيْلًا بِسَفْحِ هَذَا الْجَبَلِ، أَكُنْتُمْ تُصَدِّقُونِي» ؟
- *Ey Kureyş topluluğu! Şayet size şu dağın eteğinde bir süvari birliği var desem bana inanır mısınız?*

- Oradakiler şu cevabı verdi:
- نَعَمْ، أَنْتَ عِنْدَنَا غَيْرُ مُتَّهِمٍ، وَمَا جَرَّبْنَا عَلَيْكَ كِذْبًا قَطُّ.
- “Evet, sen bizce güvenilir birisin, senin daha önce hiç yalan söylediğini görmedik”
- Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle devam etmiştir:
- قَالَ: «فَإِنِّي نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ، يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، يَا بَنِي عَبْدِ مَنَافٍ، يا بني زهرة، حتى عدد الأفخاذ من قريش: «إن الله أَمَرَنِي أَنْ أُنْذِرَ عَشِيرَتِي الأقربين. وإني لَا أَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ الدنيا منفعة، ولا من الآخرة نصيبا، إلا أن تقولوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ» .

- *“Ben şiddetli bir azabın öncesinde gelen uyarıcıyım. Ey Abdulmuttalib oğulları, ey Abdimenaf oğulları, Ey Zühre oğulları ve Kureyş soyları: Allah bana yakın akrabalarımı uyarmamı emretti. Siz “Allah’tan başka ilah yoktur” demedikçe benim size ne dünyada ve ne de ahirette bir faydam dokunur”.*
- Hz. Peygamber sözlerini bitirir bitirmez orada bulunan Ebû Leheb ayağa kalkarak “Helak olasıca! Bizi bunun için mi topladın?” diye tepki göstermiş, ardından da diğer insanlar dağılmıştır. Böylece açıktan davetin bu ilk girişimi de yakın akrabaların davetinde olduğu gibi sonuçsuz kalmıştır.

Rasûlullah'ı Tebliğden Vazgeçirme Çabaları

- İslam'ın Mekke'de yayılmasına engel olamayan Mekkeli müşrikler, bunun önüne geçmek için farklı bir yol izlemek zorunda kalmışlardır. İlk olarak da Ebu Talib'e gelerek yeğenini ikna etmesini ve bu davadan vazgeçirmesini önermişler, aksi takdirde büyük bir savaşın çıkacağını söyleyerek tehdit etmişlerdi. Ebu Talib onların bu isteğini Hz. Peygamber'e iletince Hz. Peygamber asla vazgeçmeyeceğini söylemiş ve bu konuda ne kadar kararlı olduğunu şu sözleri ile ifade etmiştir:
- يَا عَمُّ، وَاَللَّهِ لَوْ وَضَعُوا الشَّمْسَ فِي يَمِينِي، وَالْقَمَرَ فِي يَسَارِي عَلَى أَنْ أَتْرُكَ هَذَا الْأَمْرَ حَتَّى يُظْهِرَهُ اللَّهُ، أَوْ أَهْلِكَ فِيهِ، مَا تَرَكْتُهُ.
- *"Ey Amca! Allah'a yemin olsun ki! İlahi tebliğ vazifemi terk etmem için sağ elime Güneş'i sol elime Ay'ı verseler bile ya Allah bu dini üstün*

kılıncaya kadar ya da ben bu yolda ölünceye kadar bu davamdan vazgeçmem"

- Müşrikler bu ilk girişimlerinde başarısız olunca ve İslam'ın Mekke'de hızla yayılmaya devam ettiğini görünce ikinci bir teşebbüste bulundular. Utbe bin Rebia'yı Hz. Peygamber'e göndererek onunla anlaşmak istediler. Hz. Peygamber'e, eğer asıl amacı zengin olmaksa servet; liderlikse liderlik, güzel kadınlarla evlenmekse, Mekke'nin en güzel ve en soylu kadınları ile evlenme imkânını teklif ettiler. Buna karşılık da Hz. Peygamber'den İslam davasından vazgeçmesini istediler.
- Hz. Peygamber ise bu teklifleri reddederek şunları söylemiştir:
- *"Ben bunların hiçbirine sahip değilim. Ancak Rab'im, beni size peygamber olarak gönderdi. Ben size Allah'ın emirlerini tebliğ ediyorum..."*

- Müşrikler sundukları bu anlaşmanın kabul görmemesi üzerine bu defa Hz. Peygamber'e, bir yıl putlara bir yıl da Allah'a tapmayı önerdiler. Bu teklifleri de Kafirun suresindeki şu ifadelerle reddedildi.
- قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * لاَ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * وَلاَ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وَلاَ أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ * وَلاَ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ
- ***"De ki: Ey kâfirler! Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim de banadır."***
- Mekkeli müşrikler Hz. Peygamber ile anlaşma sağlayamayacaklarını anlayınca özellikle köle, kimsesiz ve zayıf Müslümanlara ağır işkenceler yapmaya başladılar.

Müslümanlara Yapılan İşkenceler Konusundaki İbretler Ve Öğütler

- Düşünen bir kişi, Rasûlullah'ın ve ashabının, müşriklerden gördüğü, çeşitli işkence ve cefalara bakınca, aklına şöyle sorular gelir: Resûlullah ve ashabı, Hak üzerinde oldukları halde, karşılaştıkları bu azab ve işkence de nedir? Onlar Allah'ın ordusu olduğu halde, aralarında Rasûlullah bulunduğu halde ve onlar Allah'ın dinine çağrıda bulunurlarken ve onun yolunda savaşırlarken niçin Yüce Allah onları bu işkenceden korumadı?
- Bu soruların cevabı şudur: Dünyada insanın en başta gelen vasfı mükellef oluşudur. Yâni insan, Allah tarafından içinde külfet ve meşakkat bulunan şeyleri taşımakla görevlendirilmiştir.
- Buna göre, kulluk, teklifi, teklif ise sıkıntılara katlanmayı gerektirir. Yâni, Allah bizi bir gayeye inanmakla mükellef kıldı. Problem, her ne

kadar güçlüklere ve zorluklara varırsa varsın, Yüce Allah, bizi bu gayeye varan uzun ve meşakkatli yola girmekle mükellef kıldı.

- أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْساءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتى نَصْرُ اللَّهِ أَلا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

- ***Bakara-214. (Ey müminler!) Yoksa siz, sizden önce gelip geçenlerin başına gelenler size de gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Yoksulluk ve sıkıntı onlara öylesine dokunmuş ve öyle sarsılmışlardı ki, nihayet Peygamber ve beraberindeki müminler: Allah'ın yardımı ne zaman! dediler. Bilesiniz ki Allah'ın yardımı yakındır.***

- Habbâb b. Erett anlatıyor: (İslâm'ın ilk günlerinde) Rasûlullah, Ka'be'nin gölgesinde bulunduğu bir sırada kendisine (Kureyş müşriklerinin işkencelerinden) şikâyet ettik:
- (Yâ Rasûlallah!) Bizim için Allah'tan zafer dileyemez misin? (Bunların zulmünden) kurtulmamız için Allah'a duâ edemez misin? dedik.
- Rasûlullah şöyle buyurdu:
- "Sizden önceki ümmetler içinde öyle kişi bulunmuştur ki, müşrikler tarafından onun için yerde bir çukur kazılır, o kişi bu çukura (başı meydanda kalarak) gömülürdü. Sonra büyük bir testere getirilir, başı üstüne konulur, ikiye bölünürdü de onu dininden döndüremezdi. (Bir başkasının da) demir taraklarla etinin altındaki kemiği ve siniri taranırdı da bu işkence onu dininden çeviremezdi. Allah'a yemin ederim ki, şu dinini muhakkak surette kemâle erdirecektir. Öyle bir derecede ki, bir atlı tek başına San'â'dan Hadramevt'e kadar gidecek, Allah 'tan başka hiç birşeyden korkmayacak yâhud koyun sahibi yolcu, koyunu üzerine kurt saldırmasından korkacaktır. Fakat sizler acele ediyorsunuz!"

Müşriklerin İslam'a Karşı Çıkma Sebepleri:

- **1. Atalarının dinine bağlılıkları:**

- وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لاَ يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلاَ يَهْتَدُونَ

- ***"Onlara, "Allah'ın indirdiğine uyun!" denildiğinde, "Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol)a uyarız!" derler. Peki ama, ataları bir şey anlamayan, doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı (onların yoluna uyacaklar)?"***[5]

[5] Bakara, 170.

- **2. Ahiret inancının olmaması:** Kur’an-ı Kerim kötülük işleyenlerin hesaba çekileceğinden ve cezaya çarptırılacağından bahsetmekteydi. Ancak onlar kötü alışkanlıklarından, haksız kazançlarla insanları ezmelerinden, içki, fuhuş gibi İslâm’ın yasakladığı günahlardan dolayı hesap vermeyi düşünmek bile istemiyorlardı. Bu durumu ifade eden ayet şu şekildedir:

- **وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ**

- ***“Hayat ancak bu dünyada yaşadığımızdır, ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman helâk eder” derler. Halbuki onların bu konuda bir bilgisi yoktur, sadece zannetmektedirler.***

- **3. Ekonomik Sebepler:** Arap Yarımadasının dini ve ticari bir merkezi olan Mekke'nin bu özelliğini yitireceğini düşünen Mekkeli zenginler İslam'ın en başta gelen muhalifleri arasında yer almıştır. Zira o dönemde Arap Yarımadasında putperestlik hâkimdi ve İslam, Putperestliği ortadan kaldırmayı amaçlıyordu. Bu, Mekkelilerin ekonomik ve siyasi nüfuzlarının yok olacağı anlamına geliyordu.
- **4. Toplumsal yapının değişmesini istememeleri:** Özellikle İslam'ın getirdiği eşitlik anlayışı kadınlara ve kölelere bir takım haklar tanıyordu. Bu durum Mekke ileri gelenlerini rahatsız etmişti. Onlar bir köle ile eşit olmayı kabul edememişler ve bu yeni durumun Mekke'deki düzeni bozacağını iddia etmişlerdir.
- **5. Kabilecilik anlayışı ve kabileler arası rekabet:** Kabileler arası rekabet nedeni ile Mekke'de anlaşmazlıklar çıkıyor hatta bu durum kimi

zaman savaşa bile neden oluyordu. Her kabile mensubu kendi kabilesinin üstünlüğü için mücadele ediyordu. Örneğin İslam'ın doğduğu dönemde peygamberimizin mensubu olduğu Haşimoğulları ile Ümeyyeoğulları arasındaki rekabet, Ümeyyeoğlu kabilesine mensup pek çok kişinin Müslüman olmamasının en temel nedenlerinden biri olmuştur.

- "Ebu cehil İslam'ı kabul etmeme gerekçesini şu şekilde anlatmıştır:
- *"Biz Abdümenâfoğullarıyla şeref hususunda anlaşmazlığa düştük. Onlar halka yemek yedirdiler, biz de yedirdik. Onlar yaya kalmış kimselere binek verdiler, biz de verdik. Onlar halka bağışta bulundular, biz de bulunduk. Sonunda aynı dereceye ulaşıp burun buruna giden iki yarış atı durumuna geldiğimizde onlar "İşte bizden, semâdan kendisine*

vahiy gelen bir Peygamber çıktı" dediler. Biz buna ne zaman ulaşacağız? Allah'a andolsun ki ona asla inanmayız."

- **6. Liderlik anlayışı:** Zira onlara göre lider olacak kişinin hem zengin biri hem de erkek çocuklarının çok olması gerekirdi. Oysa Hz. Peygamber böyle biri değildi. Bu durumu kabullenemeyen müşrikler ya Mekke'den Velid bin Muğire'nin ya da Taif'ten Ebu Mesut'un peygamber olmasının gerektiğini iddia etmişlerdir. Kur'an bunu şu şekilde ifade etmiştir:

- **وَقَالُوا لَوْلاَ نُزِّلَ هَذَا الْقُرْءانُ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَةَ رَبِّكَ**

- **“Bu Kur’an neden iki şehrin ileri gelenlerine inmiş değil? Rabbi’nin rahmetini yoksa onlar mı bölüştürüyorlar?...”**[6]
-

[6] Zuhruf, 31-32.